

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	0804.5.006.0	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ενεργός Γήρανση και Κοινωνική Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΣΥΝΟΛΟ	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής/ Μάθημα επιλογής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.hmu.gr/courses/SW129/		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Ένας από τους πιο σημαντικούς τομείς της πρακτικής της Κοινωνικής Εργασίας είναι η εργασία με τους ηλικιωμένους και η προώθηση της ενεργού γήρανσης. Οι παρεμβάσεις των κοινωνικών λειτουργών για την παροχή υποστήριξης σε ηλικιωμένα άτομα προϋποθέτουν την κατανόηση της διαδικασίας γήρανσης και των θεμάτων που επηρεάζουν τους ηλικιωμένους. Το μάθημα αποσκοπεί στην κατανόηση των εννοιολογικών προσεγγίσεων για την ευαλωτότητα των ηλικιωμένων, τις ανάγκες τους, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν και τη διαδικασία της ενεργού γήρανσης. Δίνει έμφαση σε μια προσέγγιση ενεργού γήρανσης και επικεντρώνεται σε μηχανισμούς προσαρμογής, όπως η ανθεκτικότητα, που είναι χρήσιμοι για την αντιμετώπιση αυτών των αντιξοοτήτων. Επικεντρώνεται σε θέματα ηλικιακού ρατσισμού και τρόπους καταπολέμησής του. Αναφέρεται επίσης σε ηθικά ζητήματα που σχετίζονται με την πρακτική της κοινωνικής εργασίας με ηλικιωμένους, όπως η αξιοπρέπεια στη φροντίδα, η αυτονομία και η ευθανασία. Τέλος, το μάθημα αναδεικνύει νέες δημιουργικές μεθόδους που προάγουν την υγιή και ενεργό γήρανση σε επίπεδο μικρο- μέσο και μακρο.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/ φοιτήτριες αναμένεται να:</p>			
<u>Γνώσεις</u>			

- διαθέτουν γνώσεις για το θεωρητικό πλαίσιο της γήρανσης, της λειτουργικής ικανότητας ηλικιωμένων, της ευαλωτότητας των ηλικιωμένων και της ενεργούς γήρανσης
- εξοικειωθούν με θεωρίες θετικής προσέγγισης του γήρατος
- κατανοούν τα ιδιαίτερα δεοντολογικά ζητήματα που αφορούν την αυτονομία, την ανεξαρτησία, την κακοποίηση και τις επιλογές των ηλικιωμένων στο τελικό στάδιο της ζωής
- κατανοούν και να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα ηλικιακών διακρίσεων

Δεξιότητες

- αποκτούν δεξιότητες ένταξης, ενδυνάμωσης, εκτίμησης αναγκών και σχεδιασμού παρεμβάσεων που αφορούν ηλικιωμένους
- αποκτούν δεξιότητες αντιμετώπισης ζητημάτων που αφορούν προσδιοριστές υγείας σε μικρο-μέσο και μακρο επίπεδο πρακτικής της Κοινωνικής Εργασίας
  - επιδεικνύουν σεβασμό, κατανόηση και αποδοχή στη διαφορετικότητα της ηλικίας
- αποκτούν δεξιότητες ενδυνάμωσης και συνηγορίας των κοινωνικά και οικονομικά αποκλεισμένων ηλικιωμένων

Ικανότητες

- αναπτύσσουν επαγγελματική σχέση με το ηλικιωμένο άτομο και τα μέλη της οικογένειάς του
- αναπτύσσουν ικανότητα κριτικής ανάλυσης και σκέψης για τα κοινωνικά προβλήματα των ηλικιωμένων και την πρακτική της κοινωνικής εργασίας
- αποκτούν ικανότητα σχεδιασμού και εφαρμογής πλάνου παρέμβασης βάσει των προσεγγίσεων ενεργούς γήρανσης

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σεβασμός και αποδοχή των ίσων ευκαιριών
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική Εργασία
- Κοινωνική επαγγελματική και ηθική υπευθυνότητα και ευαισθησία σε άτομα τρίτης ηλικίας

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στη γήρανση. Ορισμός γήρατος. Δημογραφική μετάβαση πληθυσμού. Κοινωνικές και πολιτισμικές διαφορές ηλικιακών ομάδων
2. Γήρανση και ηλικιακές διακρίσεις. Θεωρίες ηλικιακών διακρίσεων. Επιπτώσεις τους ηλικιωμένους. Τρόποι αντιμετώπισης

3. Θεωρητικές προσεγγίσεις της γήρανσης. Μοντέλο ενεργούς γήρανσης και πρακτική κοινωνικής εργασίας. Θετικές θεωρίες προσέγγισης του γήρατος. Προσδιοριστές ενεργούς γήρανσης
4. Υγιής και ενεργός γήρανση. Μοντέλα τροποποίησης της συμπεριφοράς. Ανθεκτικότητα
5. Προσδιοριστές υγείας και ποιότητας ζωής ηλικιωμένων. Προσδιοριστές ευαλωτότητας (συννοσηρότητα, ευθραυστότητα, λειτουργικότητα) - Εννοιολογική προσέγγιση λειτουργικής ικανότητας ηλικιωμένων. Ιατρικά και ψυχολογικά προβλήματα ηλικιωμένων.
6. Συμπεριφορικοί προσδιοριστές υγείας Ηλικιωμένων. Προσδιοριστές υγείας και ευεξίας. Προαγωγή υγείας. Παρέμβαση σε άτομα, ομάδες κοινότητα.
7. Προσωπικοί προσδιοριστές υγείας ηλικιωμένων. Βιολογικοί και ψυχολογικοί παράγοντες. Παρέμβαση σε άτομα, ομάδες κοινότητα.
8. Κοινωνικοί προσδιοριστές υγείας ηλικιωμένων. Κοινωνικά δίκτυα. Δυναμική οικογένειας. συμβουλευτική φροντιστών. Αξιολόγηση φροντιστών. Σωματική και συναισθηματική κακοποίηση ηλικιωμένων
9. Οικονομικοί προσδιοριστές υγείας ηλικιωμένων. Ανισότητες υγείας και φροντίδας ηλικιωμένων. Τυπικά και άτυπα δίκτυα στήριξης ηλικιωμένων. Παρέμβαση σε άτομα, ομάδες κοινότητα.
10. Φυσικοί προσδιοριστές υγείας ηλικιωμένων. Ανισότητες σε ασφαλή κατοικία, σε περιβαλλοντικούς παράγοντες, αστεγία. Παρέμβαση σε άτομα, ομάδες κοινότητα. Παρεμβάσεις κοινωνικής πολιτικής
11. Εκτίμηση αναγκών υγείας και κοινωνικής φροντίδας ηλικιωμένων. Ολιστική προσέγγιση κοινωνικής εργασίας
12. Ηθικά και δεοντολογικά ζητήματα. Κώδικας δεοντολογίας NASW. Μοντέλο ηθικής λήψης αποφάσεων. Συγκατάθεση κατόπιν ενημέρωσης. Δικαιοπρακτική ικανότητα. Παρεμβάσεις σε περιπτώσεις κακοποίησης ηλικιωμένων. Δεοντολογικά θέματα στο τελικά στάδιο ζωής, ανακουφιστική φροντίδας, υποβοηθούμενος θάνατος
13. Τάσεις για την ενεργό γήρανση – Ανάπτυξη φιλικών κοινοτήτων για ηλικιωμένους Διεθνείς πολιτικές και προκλήσεις για την ενεργό γήρανση. Εφαρμογές σε μικρο, μέσο και μακρο επίπεδο

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> ● Χρήση βιντεοπρωτζέκτορα και προβολή διαφανειών ● Προβολή βίντεο ● Παρουσίαση εργασιών με το πρόγραμμα Power Point ● Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου

	Διαλέξεις	60
	Ασκήσεις στην τάξη	20
	Μελέτη βιβλιογραφίας	20
	Αυτοτελής μελέτη	20
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετική) 40% της βαθμολογίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος ή γραπτή εργασία (προαιρετική)</p> <p>Γραπτή τελική εξέταση (60% της βαθμολογίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος), που περιλαμβάνει ερωτήσεις ανάπτυξης ή ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής</p> <p>Οι φοιτητές/φοιτήτριες ενημερώνονται για τα κριτήρια αξιολόγησης του μαθήματος στην εισαγωγική διάλεξη της διδάσκουσας. Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι ρητώς προσδιορισμένα και αναγράφονται στην Ηλεκτρονική Πλατφόρμα E-Class.</p>	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Αβεντισιάν – Παγοροπούλου, Α. (2000). Η ψυχολογία της τρίτης ηλικίας. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Αζίζι Καλατζή, Α., Ζώνιου-Σιδέρη, & Α. Βλάχου, Α. (1996). Προκαταλήψεις και στερεότυπα. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Λαϊκής επιμόρφωσης.</p> <p>Chonody, J.M., Teater, B. (2020). Κοινωνική Εργασία με ηλικιωμένα άτομα. Η προοπτική της ενεργούς γήρανσης. Θεσσαλονίκη: εκδόσεις ΔΙΣΙΓΜΑ</p> <p>Ελληνική Γεροντολογική και Γηριατρική Εταιρεία (2004). Οδηγός Φροντίδας Ηλικιωμένων γονιών</p> <p>Κουγιουμτζής, Γ.Α. (2019). Ψυχολογία & συμβουλευτική Ύστερης Ενήλικης Ζωής- Τρίτης Ηλικίας. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.</p> <p>Κωσταρίδου- Ευκλείδη, Α. (2011). Θέματα γηροψυχολογίας και Γεροντολογίας. Αθήνα Εκδόσεις Πεδίο</p> <p>Λυμπεράκη, Α., Τήνιος, Φιλαλήθης, Α. (2009). Η ζωή 50 συν. Υγεία, Γήρανση και σύνταξη στην Ελλάδα και Ευρώπη. Αθήνα Εκδόσεις Κριτική</p> <p>Μιχελή, Α. (2019). Εκτίμηση Λειτουργικής Ανικανότητας στους 50+ στην Ευρώπη. Ανίχνευση αιτιολογικών παραγόντων και η σημασία των κοινωνικών μεταβλητών ως παραγόντων κινδύνου. Πανεπιστήμιο Κρήτης Διδακτορική Διατριβή</p> <p>Χριστοδούλου, Γ.Ν., Κονταξάκης, Β.Π. (2000). Η Τρίτη Ηλικία. Αθήνα Εκδόσεις ΒΗΤΑ.</p> <p>Marwedel, U. (2009). Γεροντολογία & Γεροντοψυχιατρική. Αθήνα: Ίων.</p>		

Milne, A., Sullivan, M.P., Tanner, D., Richards, S., Ray, M., ... Phillips, J. (2014). Social work with older people: a vision for the future. London: The College of Social Work

Slater, R. (2003). Γηρατειά: Θλιμμένος Χειμώνας ή Δεύτερη Άνοιξη; - Η Ψυχολογία της Γήρανσης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Hulko, W., Brotman, S., Stern, L., Ferrer., I. (2020). Gerontological Social Work in Action Anti-Oppressive Practice with Older Adults, their Families, and Communities. Taylor & Francis Group

Συναφή επιστημονικά περιοδικά

Ageing and Society

The British Journal of Social Work

Journal of Gerontology

Journal of gerontological social work

The journal of contemporary social services